

Stanovisko Výboru regionů – Opatření na podporu vytváření podmínek pro zakládání nových společností v oblasti vyspělých technologií

(2014/C 415/02)

Zpravodaj pan Markku Markkula (FI/ELS), radní města Espoo**Odkaz****I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ**

VÝBOR REGIONŮ

Úvod

Z nedávných studií ⁽¹⁾ vyplývá, že předpokládaná roční míra růstu internetové ekonomiky na rozvinutých trzích zemí skupiny G-20 bude v příštích 5 letech činit 8 %. Kromě toho v Evropě vzroste počet pracovních sil v oblasti vývoje aplikací z 1 mil. v roce 2013 na 2,8 mil. v roce 2018 ⁽²⁾. Pracovníků v oblasti podpory a marketingu, jichž bylo v roce 2013 celkem 1,8 mil., bude v roce 2018 4,8 mil. Tyto údaje napovídají, že je třeba věnovat zvláštní pozornost zakládání nových společností v oblasti vyspělých technologií, jež by za předpokladu řádného řízení mohly pro Evropu být skutečným motorem růstu a tvorby pracovních míst. Nicméně je třeba si uvědomit, že podnikání se v Evropě nerozvíjelo systematicky, a proto bude napříště nutné vynakládat podstatně větší úsilí, které přinese výsledky. Jelikož se místní a regionální orgány podílejí jednou třetinou na veřejných výdajích a dvěma třetinami na veřejných investicích, mají pro plnění cílů EU a podporu rozvoje podnikání rozhodující význam.

Obecné úvahy

1. Podmínky pro zakládání nových společností v oblasti vyspělých technologií nelze předem plánovat a navrhovat, nebo to lze jen částečně. V tomto systému existují proměnlivé faktory, z nichž mnohé nelze kontrolovat. **Lze však určit faktory, které usnadňují podnikání.** Patří k nim lepší přístup k úvěrům, účinná regulace a zdanění, podpora kultury podnikání a větší ochota podniků riskovat. Evropská komise na tyto aspekty opakovaně upozorňovala, zejména v Akčním plánu podnikání 2020 ⁽³⁾. Základním předpokladem podpory rozvoje podnikání v oblasti vyspělých technologií je kromě toho infrastruktura zajišťující přístup k širokopásmovému připojení.
2. Nelze tudíž předem určit, kde daný systém vznikne. O tom, kde bude mít vznikající společnost sídlo, nerozhodují političtí činitelé, nýbrž samy společnosti na základě toho, zda jim v dané lokalitě budou poskytnuty příznivé podmínky pro rozvoj.
3. K podpoře těchto podmínek bude nutné zmobilizovat veřejnou správu, politické činitele, podnikatele, akademické kruhy, studenty a všechny ostatní zainteresované subjekty a předat jim potřebné základní znalosti a kulturu. **Na tomto poli, kde mají jednotlivci podávat špičkový výkon a vyvíjet inovace, hraje rozhodující roli vzdělávání.**
4. Proto je v zájmu minimalizování rizika neúspěchu a neúčinnosti potřeba provádět koordinaci na celostátní úrovni a soustředit a zaměřit zdroje na určité systémy vytyčené na základě řádně definovaných kritérií. Správnou úroveň pro úvahy o formách sdružování zdrojů je úroveň regionální.
5. V Evropě jsou národní i regionální iniciativy velmi nejednotné. Je třeba upozornit na potřebu společného referenčního rámce.

Mapování

Předpokladem k činění rozhodnutí souvisejících s dosažením cílů jsou jasné a vyčerpávající informace o projednávané problematice. Proto se VR domnívá, že by se mělo učinit následující:

6. zhodnotit to, čeho již bylo konkrétně dosaženo, vzhledem k tomu, že různé evropské regiony již mají potřebné nástroje nebo politiku na podporu zakládání nových společností v oblasti vyspělých technologií. Tak bude možné vytvořit určitý panel nástrojů, jenž by umožnil snadnou a bezprostřední orientaci;

⁽¹⁾ BCG, *The \$4.2 Trillion Opportunity – the Internet economy in the G-20*, březen 2012.

⁽²⁾ GIGAOM RESEARCH, *Sizing the EU app economy*, únor 2014.

⁽³⁾ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0795:FIN:CS:PDF>

7. uspořádat údaje do skupin tak, aby bylo možné určit ty nejdůležitější. Bude tak možné analytickým způsobem interpretovat opatření, která regiony již přijaly, a zjišťovat trendy;
8. vytvořit vhodnou databázi, jejímž prostřednictvím budou decentralizované správní úrovně moci sdílet uplatňované osvědčené postupy. V důsledku toho bude také možné provádět srovnávání, která jsou velmi účelná především pro ty regiony, jež z hlediska řízení pokulhávají;
9. **zavést mechanismus hodnocení účinnosti opatření**, aby bylo možné provádět pravidelné a průběžné kontroly dosažených výsledků;
10. mít jasno v tom, které zainteresované strany jsou na regionální úrovni nejvýznamnější a jaké jsou jejich povinnosti v oblasti podpory nově zakládaných společností. K tomuto účelu se budou využívat i nástroje, které jsou již k dispozici a uplatňují se u jiných evropských projektů: Dynamic Mapping of Web Entrepreneurs and Startups' ecosystem, Cluster Observatory;

Zjednodušení a sjednocení byrokracie

11. Vzhledem k tomu, že koncepce zakládání nových společností předpokládá flexibilitu, je třeba co nejvíce omezit byrokratickou zátěž. Byrokratické překážky jsou stále ještě jedním z hlavních problémů, které je třeba řešit. VR proto navrhuje:
 - 11.1. **zjednodušit a sjednotit regionální předpisy**, aby ještě více nekomplikovaly předpisy vnitrostátní;
 - 11.2. dát na internetu k dispozici co nejvíce užitečných informací ve strukturované podobě při dodržení pravidel pro ochranu údajů;
 - 11.3. **určit minimální standard poskytovaných informací** tak, aby je příjemci mohli vyhodnocovat a porovnávat;
 - 11.4. dát na internetu k dispozici všechny postupy, jež je nutné provést, a zároveň omezit jejich redundanci a umožnit provádění správních postupů přímo online;
 - 11.5. dát na internetu k dispozici informace jak v jazyce místního společenství, tak v angličtině.
12. Opatření uvedená v odstavcích 11.1 až 11.5 budou prováděna s využitím stávajících nástrojů, jako jsou internetové stránky http://ec.europa.eu/internal_market/eu-go/

Zvyšování kvalifikace zaměstnanců státní správy

V rámci komplexní strategie podpory vytváření podmínek pro zakládání nových společností v oblasti vyspělých technologií VR zdůrazňuje, že:

13. je třeba **vzdělávat zaměstnance místních a regionálních orgánů**. Jednotlivci, jejichž úkolem je plánovat ekonomickou budoucnost, musí být co nejlépe připraveni pro „život na hranici inovací“;
14. **u místních a regionálních orgánů – a u lidí obecně – je třeba rozvíjet schopnost plánovat**, tzn. schopnost připravovat návrhy programů umožňujících dosáhnout výsledku. Nezbytné je i podnikatelské vzdělávání;
15. je třeba **zavést mechanismy hodnocení kvality poskytovaných služeb**, aby byly orgány státní správy motivovány k podávání co nejlepších výkonů;
16. je třeba zajistit, aby i regiony – stejně jako vlády – začaly **uvažovat v digitálních souvislostech**. To by umožnilo mj. zvýšit účinnost a efektivitu služeb poskytovaných občanům;
17. je třeba vynakládat ještě větší úsilí o to, aby každý region – stejně jako každý členský stát – jmenoval **hlavního zmocněnce pro digitální technologie**. Tento stálý pracovník zaměstnaný na plný úvazek by pomáhal zajistit, aby digitální inovace měly co největší dopad a byly co nejúčinnější;
18. **uveřejňovat regionální údaje při dodržování pravidel pro ochranu údajů**. Pro nově zakládané společnosti jsou životně důležité. Zveřejňování regionálních údajů by zvýšilo transparentnost a důvěru. Inovativní podniky by navíc měly větší možnost využívat příležitosti;

19. **všechny regiony by si měly vytyčit alespoň několik kvantitativních cílů** v oblasti inteligentního růstu a tvorby podmínek pro zakládání nových společností v oblasti vyspělých technologií, nebo by měly zaujmout kvalitativní přístup spočívající v „pozitivních změnách“, které by umožnily dosáhnout cílů;

20. monitorováním a hodnocením politik by měl být pověřen příslušný technický výbor složený s nezávislých odborníků. V návaznosti na monitorovací činnost bude každý region **pravidelně (alespoň jednou ročně)** zveřejňovat **zprávu o pokroku v plnění vytyčených cílů**. Tato zpráva by měla především přezkoumat provádění strategie inteligentní specializace (RIS3) v daném regionu a zvláště se zaměřit na pokrok dosažený při rozvoji inovačního ekosystému a na to, jak bylo dosaženo růstu a jakým způsobem byly vytvářeny nové vysoce výkonné podniky. Dalším účelem tohoto posouzení je podpořit v Evropě koordinaci mezi aktivitami v této oblasti. Zpráva by však místním a regionálním subjektům neměla způsobit dodatečnou administrativní zátěž;

21. na regionální a místní úrovni je třeba včas připravit vhodné statistické podklady a **určit regionální ukazatele pokroku pro účely monitorování dosažených výsledků**. Cílem je pochopit, které politiky se ukázaly být nejúčinnějšími a které méně účinnými, aby bylo možné nastavit směr budoucích politik;

Podpora podnikatelského vzdělávání a inovací

Empirické důkazy dokládají, že podnikatelský úspěch má pozitivní souvislost s úrovní vzdělání podnikatelů bez ohledu na profil odborné přípravy ⁽⁴⁾. V některých členských státech z údajů vyplývá, že podíl absolventů magisterského studia, kteří 5 let po státní zkoušce prohlásí, že jsou podnikateli, činí pouze 1 %. Kromě toho je zřejmý rostoucí nesoulad mezi potřebami zaměstnavatelů a schopnostmi zaměstnanců: 26 % zaměstnavatelů v Evropě má problém najít zaměstnance, kteří by měli požadované schopnosti ⁽⁵⁾. Výbor proto zdůrazňuje, že je důležité:

22. mít **referenční kontaktní subjekt, který by se nepřetržitě zabýval podporou kultury podnikání**. Tu je třeba propagovat prostřednictvím důkazů o existujících úspěšných příkladech. Je třeba mladé lidi z celé Evropy informovat o možnostech, které se jim v současné době i díky novým technologiím nabízejí;

23. **podporovat aktivní přístup mladých lidí** odstraňováním kulturních a psychologických bariér, které omezují přístup k podnikání. Proto je potřeba zavést komplexní strategii pro podnikatelské vzdělávání, na což již výbor poukázal ve svém stanovisku přehodnocení vzdělávání ⁽⁶⁾;

24. **budit nadšení pro podnikání**. Úspěšné podnikatele, jejichž činnost má skutečný dopad na život lidí, je třeba chválit a dávat je za příklad. K podnikání i k inovacím musíme být povzbuzováni;

25. **učinit podnikatelské inkubátory nedílnou součástí vzdělávacích programů a propojit vzdělávání s podnikatelskou sférou**. To studentům umožní, aby si vyzkoušeli, co znamená začít řídit společnost, aniž by museli opustit školu, která by v případě neúspěchu byla jejich záchrannou sítí;

26. **podporovat vzdělávací programy** s mezinárodním zaměřením spojující vývoj v oblasti nejnovějších technologií, podnikání a designu s rozvojem podnikavosti, **prováděné ve spolupráci s podnikatelskou sférou** a určené pro nové a rychle rostoucí podniky. Tyto programy přinášejí příslušnému území výhody a prokázaly, že přinesou optimální výsledky;

27. aby různé vzdělávací programy a programy odborné přípravy skutečně odpovídaly potřebám trhu, mělo by se uplatňovat například kritérium **spoluinvestování nebo částečného hrazení nákladů**. Mají-li totiž společnosti prokázat, že jsou skutečně přesvědčeny o úspěchu iniciativy, mohly by, a u některých programů i měly, na ni vynaložit své prostředky. V ideálním případě by tyto programy spojily ty, kteří pracují v podnicích v různých regionech a odvětvích, zpřístupnily by jim nejnovější znalosti a technologie a vytvořily by partnerské projekty mezi podniky a vzdělávacími a výzkumnými institucemi;

⁽⁴⁾ Evropská komise, *Effects and impact of entrepreneurship programmes in higher education*, březen 2012.

⁽⁵⁾ McKinsey Global Institute, *Help wanted: The future of work in advanced economies*, březen 2012; autoři: James Manyika, Susan Lund, Byron Augustine a Sreenivas Ramaswamy.

⁽⁶⁾ CdR 2392/2012 fin.

28. kromě toho je třeba zjednodušit postup schvalování těchto programů;
29. je třeba upozornit na nutnost vytvářet synergie mezi různými evropskými projekty podporujícími podnikání, především mezi programy Horizont 2020, COSME a ESI fondy;

Inteligentní specializace v jednotlivých systémech

VR v souladu se svým dřívějším stanoviskem Odstranění inovační nespojitosti ⁽⁷⁾ zdůrazňuje:

30. rada EU vyzdvihla neodmyslitelnou úlohu inteligentní specializace v politickém rámci strategie Evropa 2020. V příručce EU k výzkumným a inovačním strategiím pro inteligentní specializaci (Research and innovation strategies for smart specialisation – RIS3) se tyto strategie definují jako integrované, místně orientované strategie hospodářské transformace;

31. platforma inteligentní specializace (s3platform) musí více podporovat činnosti na místní a regionální úrovni se zvláštním důrazem na méně rozvinuté regiony. To znamená především podporovat v jednotlivých regionech takové procesy, které napomáhají identifikaci činností s vysokou přidanou hodnotou v každém regionu. Znamená to také poskytovat co nejlepší příležitosti k posílení konkurenceschopnosti a politického portfolia daného regionu, jichž by mělo být využito pro vypracování jeho strategií inteligentní specializace;

32. výbor zdůrazňuje význam financování inovačních a výrobních ekosystémů s výraznými místními, regionálními či meziregionálními charakteristikami na úrovni EU a regionů;

Další účelná opatření

VR vřele doporučuje regionům jednotlivých členských států:

33. **koordinovat opatření různých subjektů činných v daném systému.** Hlavním úkolem orgánů státní správy je stimulovat výměny a budování sítí mezi subjekty činnými v daném systému;

34. **více využívat nabídek od malých a středních podniků zabývajících se vyspělými technologiemi.** Všude v EU získávají smlouvy na veřejné zakázky velké nadnárodní podniky. Je třeba včas zajistit soulad s ustanoveními nových směrnic o zadávání veřejných zakázek ⁽⁸⁾, které značně zlepšují přístup malých a středních podniků na trh;

35. podporovat etablování předních společností zabývajících se vyspělými technologiemi, aby se rozšířily řady jedinců se špičkovými schopnostmi v oblasti vyspělých technologií a tato tendence se přenesla i do jiných oblastí. To vše by se mělo plánovat v mezích jednoho rámce a v měřítku, které nezůstane pouze místní.

V Bruselu dne 7. října 2014

předseda
Výboru regionů
Michel LEBRUN

⁽⁷⁾ CdR 2414/2012 fin.

⁽⁸⁾ Směrnice 2014/24/EU o zrušení směrnice 2004/18/ES a směrnice 2014/25/EU o zrušení směrnice 2004/17/ES.